

GHEORGHE CHIVU

UN IMPRESIONANT PARCURS PROFESIONAL

Conf. univ. dr. Raluca Felicia TOMA
Universitatea „Valahia” din Târgoviște
ralucafeliciatoma@yahoo.com

Stimate Domnule Profesor,

Stimați invitați,

Onorată asistentă,

Universitatea „Valahia” din Târgoviște are bucuria și onoarea de a oferi astăzi expresia cea mai înaltă a recunoașterii noastre, titlul de *Doctor Honoris Causa*, Domnului Prof. Univ. Dr. Gheorghe Chivu, membru corespondent al Academiei Române, filolog de înaltă ținută intelectuală și morală.

În cele ce urmează, voi prezenta cele mai semnificative elemente ale impresionantului parcurs profesional științific ce definesc personalitatea profesorului și academicianului Gh. Chivu.

Profesorul Gheorghe Chivu s-a născut la Micșuneștii-Moară, jud. Ilfov, și a urmat studiile liceale la Snagov, iar pe cele universitare (Facultatea de Litere) la București. În anul 1970 și-a susținut licența, cu lucrarea *Funcția stilistică a neologismului în poezia lui Ion Barbu*. În 1988 a obținut titlul de doctor în filologie, sub conducerea prof. Boris Cazacu și acad. Ion Coteanu, cu o teză consacrată studiului filologic și lingvistic al *Codicelui Sturdzan*. În 1995 a devenit conferențiar universitar, apoi în 1999, profesor titular la Facultatea de Litere din București.

Din anul 2010 este membru corespondent al Academiei Române, iar din mai 2012 are titlul de Doctor Honoris Causa al

Universității „Dunărea de Jos” din Galați. De asemenea, a îndeplinit funcția de secretar științific și de director adjunct al unui institut de cercetare academic. În prezent este vicepreședintele Secției de Filologie și Literatură a Academiei Române.

Între 1970 și 2010 a fost cercetător științific la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, iar din 2010 conduce Colectivul de literatură veche din cadrul Institutului de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” al Academiei Române. Specialist recunoscut în istoria și stilistica limbii române literare, în filologie și editare de text, în lexicologie și lexicografie românească, a publicat mai multe volume și studii, dintre care amintim *Pravila lui Coresi*, 1982; *Cele mai vechi texte românești. Contribuții filologice și lingvistice*, 1982; *Dicționarul împrumuturilor latino-romanice în limba română veche (1421-1760)*, 1992; *Istoria limbii române literare. Epoca veche (1532-1780)*, 1997; *Limba română – de la primele texte până în secolul al XVIII-lea – variante stilistice*, 2000; *Institutiones linguae Valachicae. Prima gramatică a limbii române scrisă în limba latină*, 2001; *Dictionarium Valachico-Latinum*, 2008; *Vechi psalmi românești din secolul al XVII-lea*, 1972; *Stilurile limbii române literare în perioada 1532-1640. I. Stilul beletristic, II. Stilul textelor juridice și administrative, III. Stilul textelor științifice și tehnice*, în „Limba română”, XXXIV, 1985, nr. 6, p. 509-519; XXXV, 1986; *Observații filologice pe marginea unui text din Codicele Sturdzan*, 1987; *Opinii recente asupra celui mai vechi dicționar românesc*, în „Limba română”, 1987; *Studii străine despre texte vechi românești*, 1987; *Limbaajul bisericesc între tradiție și inovație*, 1997; *Civilizație și cultură. Considerații asupra limbaajului bisericesc actual*, 1997; *Textul religios – model în cultura românească veche*, 2004, *Avea româna literară veche variante stilistice?*, 2001, *Tratatul de istorie a limbii române, o lucrare absolut*

necesară, 2006, *Este Lexiconul de la Buda un dicționar etimologic?*, 2007.

Studiile și articolele reunesc cercetări asupra erorilor de traducere identificate în scrisul religios românesc, pe baza confruntării cu surse corect stabilite sau despre care se presupune că vor fi fost puse la contribuție de către vechii noștri traducători sau de către revizorii care au lucrat în timp asupra formei românești a cărților religioase.

Cercetările au vizat inventarierea unor trăsături stilistice considerate a fi caracteristice scrierilor bisericești sau încercări de identificare a modalităților de organizare pragmatică a vechiului discurs religios.

Lucrarea *Limba română de la primele texte până la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Variante stilistice* este rezultatul unei cercetări îndelungate și descrie variantele funcționale ilustrate de scrierile literare românești de la primele texte dovedite a fi rezultatul unui act de cultură până la finele secolului al XVIII-lea în epoca marilor transformări produse de acțiunea intelectualilor grupați în așa-numita *Școala Ardeleană*.

Pe parcursul activității Domniei Sale, este membru în comitetele de redacție ale unor reviste de lingvistică și filologie:

- *Diacronia*;
- Analele Universității „Dunărea de Jos” din Galați, Fascicula XXIV *Lexic comun / Lexic specializat*;
- redactor-șef adjunct al revistei *Limba română* (București), din 2005;
- *Limba română* (Chișinău);
- *Limbă și literatură, Studii și cercetări de onomastică și lexicologie* (SCOL) (Craiova);
- *Biblicum Jassyense, Dacoromania, Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza”* din Iași, *Philologia* (Chișinău).

De asemenea, Gheorghe Chivu este membru al Societății de Științe Filologice din România, respectiv membru fondator al Asociației Române de Terminologie (TermRom).

Remarcabilele rezultate obținute în decursul întregii sale activități au fost recunoscute și apreciate fiindu-i acordate premii naționale, precum *Premiul Timotei Cipariu al Academiei Române*, în 1993, pentru ediția *Codex Sturdzanus*⁹ și *Premiul Perpessicius*, acordat de Muzeul Național al Literaturii Române, pentru cea mai bună ediție filologică, apărută în 2011 (Ion Budai-Deleanu – *Opere*, realizată în colaborare cu Eugen Pavel).

În dubla calitate de cercetător și cadru didactic, a îndrumat activitatea unui mare număr de studenți, masteranzi, doctoranzi, cercetători și cadre didactice, inclusiv de la Târgoviște. A sprijinit eficient organizarea Colocviului Internațional „Latinitate-Romanitate-Românitate”.

Prezentări sintetice ale activității științifice sunt incluse în sinteze bibliografice / dicționare de profil:

– Alexandru Ligor, *Cercetători bucureșteni de azi ai cărților vechi*, Cluj-Napoca, 2002, pp. 37-38.

– A. P. Iudakin, *Romano-Ghermanikon. Enciklopedija*, Moskva, 2006, pp. 277-279.

– Dorina N. Rusu, *Dicționarul membrilor Academiei Române. 1866-2010*, Ed. a IV-a revăzută și adăugită, București, 2010, p. 213.

– „Limba română” (Chișinău), XXII, 2012, nr. 11-12.

– Dorina N. Rusu, *Membrii Academiei Române. 1866-2016, Dicționar*, Partea I (A-L), Ed. a V-a revăzută și adăugită, București, 2016, p. 347.

Personalitate marcantă în domeniul filologic, Domnul Profesor Gheorghe Chivu a dovedit probitate științifică, rigoare, profesionalism, muncă și pasiune.

⁹*Codex Sturdzanus*. Studiu lingvistic, studiu filologic, ediție de text și indice de cuvinte, Editura Academiei, București, 1993, 522 p.

Este un privilegiu pentru noi să ne aflăm în fața unui mare Profesor, un eficient apărător al valorilor umane, al valorilor creștine în Europa, precum și al cauzei românești în lume. Acceptând intrarea în comunitatea noastră academică, Domnia Sa onorează Universitatea „Valahia” din Târgoviște. Acordarea titlului de *Doctor Honoris Causa* pe deplin meritată de domnul Profesor o considerăm o binevenită răsplată, o sărbătoare pentru întreaga comunitate academică. Îl asigurăm de întreaga noastră considerație și admirație.